

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΑΣΧΑ, ΚΥΡΙΟΥ ΠΑΣΧΑ

Τὸ Πάσχα στοὺς διαφέρους λαούς. Τί ἐγίνετο κατὰ τὸν μεσαίωνα. Τὰ «μυστήρια». Ἡ θεοποιοὶ ἀπεθνήσκοντες ἐπὶ τοῦ σταυροῦ! Στὴν παλαιὰ Ρωσία! Τὰ «μπαμπά». Γεμιάτα στὸ πέδι. Ἡ Πολωνίδες ποὺ ζητῶν γυμπρό. Ἡ ιασχαλίνες φτιέσ· στὴ Γερμανία. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ καμπάνες. Γιατὶ γίνεται ἡ Ἀνάστασις ἔνα τέταρτο νωρίτερα. Ἡ Αγγλικές ἀνθρωποκαβαλλαρίες. Πασχαλινά ζεύματα τοῦ Περεοῦ. Εὐλάβεια καὶ... ζύλο!... Ὁ Χριστὸς τῶν σεισμῶν. Τὶ γίνεται στὴ Σερβία.

ΟΝ Μεσαίωνα τὸ Πάσχα γιορταζόταν μὲν μεγαλοπρέπεια, στὶς πλατεῖς δὲ τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρῶν παριστάντο τὰ λαόντα τὸν Χριστό. Πρὸς τοῦ οἱ ποιηταὶ συνέθεταν κάπει χρόνο, καὶ νέα ψηφιστικά δράματα, τὰ «Μνηστήρια» καλούμενα, καὶ οἱ διασκορπισταί, ήμέρες δλόκληρες κατεγίνοντο, πάντα να διασκευάσουν τὴν σκηνὴν διότι θὰ έπαινοντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

Ἡ πασκενὴ τῆς σκηνῆς ἦταν ἀλλόκοτη. Περιελάμβανε τῷμα πατῶμα. Τὸν Οὐρανό, τὴν Γῆ καὶ τὴν Κόλασι. Πάνω σ' αὐτὰ ὑπῆρχαν ἄγγελοι καὶ δάμανες, στὸ βάθος δὲ τῆς σκηνῆς διακρίνονταν ὁ Ἄδης καὶ ἡ Εἶνα μητρύγια καὶ καταδικασμένοι.

Πρέπει νὰ θημείσουμε ὅτι οἱ θησαυροί υπεκρίνοντο τὸ μέρος τους μὲν μεγάλη εὐλαβεία. Λένε μάλιστα διότι οἱ θησαυροί ποὺ ὑπενέργησαν στὸν Χριστό, ἔκαρφονόταν στὸν ἀληθινὰ ἐπάνω στὸν σταυρὸν καὶ πολλὲς φορές ἐπέθιαν ἔκει «πάνω!...»

Ἐπίστεναν δὲ διποὺ πεθανεῖσαν ἔτσι... ἀγάπει!...

Οἱ Ἐβραῖοι γιορτάζαν τὸ Πάσχα τους εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἔξοδου των ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, θυσιάζοντες ἔνα ἀρνί καὶ βάφοντες μὲν τὸ αἷμα του τὸ κατόπιν τοῦ σπιτοῦ του.

«Οσοι ἔχουν χορδάφια, μαζεύονται ἔνα ματαία αἴσι τὸ πρωτόδγατο σπιτίου καὶ τὸ πρωτέρων στὸν λεφάν των, ὡς ὑπόσχεσιν, διότι μόλις γίνονται οἱ παποὶ, μὲ τὴν εὐλογία του καὶ τὶς εὐλογίες τοῦ Σαβαὼν, θὰ τοῦ διαφίσουν τὰ πορτότια τῶν εἰσοδημάτων του. ...»

Στὴ Ρωσία αἱ τὸ Πάσχα διαρκοῦσαν 15 ἡμέρες. «Ολες αἵτες τὶς ἡμέρες ἀλλαζαν δῶρα, ὑπὸ καὶ τὴν Πρωτοχορονία.

Τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδα, στὴ Ρωσία, ἡ νοικοκυράδες ἐτομάζαν τὰ εμπατᾶ, πήτες δηλαδὴ καμιομένες μὲ ἀλεῖνο, σταφίδες, βούτυρο καὶ ἀγάρ. Πρόσφεραν δὲ πολὺ μῆπως ἡ πήττα ἀποτύχει, γιατὶ τὸ ἔχουν τὸ φάδιο.

Ἐπίσης, τὴν φύση διποὺ φριάνουν τὴν πῆττα αὐτῆς, δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἀνοίξῃ τὸ πόρτα τοῦ σπιτίου, ἢ νὰ χτυπήσῃ τὸ παραθινό τους.

Τὸ προϊό τοῦ Πάσχα, τὰ χαράγματα σχέδον, τὰ κορίτσια γήριζαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, μὲ ἔνα καλάδι κόκκινο ἀγάρ κ' ἔνα κερί ἀναμένον. «Ἄν τὸ κερί θείνει στὸ δρόμο θὰ πήγαινε κακά ἡ χρονά τους.

Ἐπίσης κάθε σπίτι ἐπετέλεν στὴν ἐκκλησία φαγῆται Πασχαλινά, γιὰ νὰ εὐλογηθοῦν.

Σὲ ἀλλὰ μελί τὰ πάτη, ὁ πατάκι γίνεται στὰ σπίτια καὶ εὐλογοῦσε τὰ φαγητά καὶ τὰ πρόσωπα ἐν γένει.

«Ἐνα πελώρῳ τραπέζῃ ἦταν πάντοτε στρωμένο στὴν ποὺ μεγάλη κάμασια του σπιτοῦ. Στὴ μέση τοῦ τραπέζου ἦταν βαλμένο ἔνα ἀρνί σκεπτασμένο δλόκληρο μὲ πρασινάδα καὶ μὲ μιὰ μικρὴ σημαία στὴν κορνή. Γύρω ἀπὸ τὸ ἀρνί ἔβαζαν καλάδια μὲ κοκκινά αὐγά καὶ γύνω στὸ τραπέζι πάτη μὲ σπαταλά.

«Οποιος ξένος ἦθεις νὰ καθήσῃ στὸ Πασχαλινὸν τραπέζι, πήγαινε καὶ κάθονταν στοῦ σπιτοῦ τὴν ἐσόδο κρατῶντας ἔνα καλάδι δάφνης. Οἱ ολοκερδοπόται τὸν καλονανεὶς εὗθις μέσαι καὶ ἐγενάφατον μαζῆν του.

Στὸ γεῦσα αὐτὸν στεκεύονταν καὶ ἔτρωγαν δρονι. Οἱ ολογενείωντος ἐπώντας ήταν αὐγά, τὸ έκοβε σὲ τόσα κομματάκια, δοιαὶ δοιαὶ καὶ οἱ συνδιητομένες καὶ προσέφερε ἀπὸ ἔνα κομμάτι στὸν καθένα, ἀρχίζοντας αὐτὸν τὸν γεροντόρεο καὶ τελεύσοντας στὸν μικρότερο.

«Ἐπειτα πήγαιναν σὲ συγγενικά ἡ φιλικά σπίτια, διότι ἔχακολουθούσαν νὰ τρώνε καὶ νὰ πίνουν.

Στὴ Πολωνία γίνονται σχεδόν διπά στὴ Ρωσία. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὸ τραπέζι παρατίθενται κρόνα φαγῆται.

Κοντά στὸ ἀρνί βάζουν ἔνα κλαδί βάσια, τὰ δόπια πηγαίνει καὶ βλογάει ὁ πατέρας.

Καὶ ἔτει ἐξένος, ποὺ θέλει γά καθήση στὸ Πασχαλινὸν τραπέζι, στέκεται στὴν εἶσοδο. Ο νοικοκύρης τότε παίρνει ἔνα αὐγὸν σφιχτό, τὸ μοιράζει στὸ δύο καὶ προσφέρει τὸ μισό στὸν ξένον ὃ δοπίζει, κατόπιν τούτου προσφέρει καὶ λαμβάνει θέσην στὸ τραπέζι μεταξὺ τῆς οἰκογενείας.

Τὰ κορίτσια ξενιζούντων κυττάζονται ἐπὸ τὸ φῶς τῶν ἀστρών, μέσα σὲ γκυνάδες μὲ νερό, γιὰ νὰ δοῦνε πάνω σύγχρονο θὰ πάρουν.

***

Στὴ Γερμανία γιανία ἀνάβονται φωτές, δύος καὶ τὸν Αγίον Ιωάννον τοῦ Κλείδωνα. Τὰ παιδιά χορεύουν γύρω ἀπὸ τὶς φωτὶς αὐτές, τρύγοντας κόκκινα αὐγά.

«Ἀλλή Πασχαλινή διασπεδασίς στὴ Γερμανία είνε νὰ φάγουν δύο τους, μεγάλοι καὶ μικροί, νὰ δροῦνε αὐγά τοῦ Πάσχα, τὰ δόπια κρύβει καθέ νοικοκύρα, κάπωτε πάντα στὸ άζυρα, πίσω ἀπὸ τὰ ἄζυρα, μέσα στὰ ξένλα. ...»

Στὴ Ρωμηϊκὴ τὴν ημέρα τοῦ Πάσχα, ὁ Πάτας μπαίνει ἐπισήμως στὸ ναὸ τοῦ Αγίου Πέτρου καὶ πατηγέλλει τὴν ἔκτατο εἶχη:

— URBI ET ORBI..... ποὺ ἀπενθύνεται σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Τὴν νύχτα φωταγωγεῖται ὁ Αγίος Πέτρος καὶ καίνε τὴν «Τζιραντόλα», τὸ συνηθησύμενο πυροτεχνήμα. Τὴν στιγμὴν αὐτῆς, κατά τὴν παράδοσι, φεύγουν ἡ καμπάνες δύον τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴ Ρώμη, δηνοὶ ἐκρατήντο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες, καὶ ἐπιστρέψουν στοὺς τόπους τους.

Γιὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀνάστασις στὴ Ρώμη γίνεται ἔνα τέταρτο νωρίτερα ἀπὸ τὶς ἄλλες χώρες. Γιὰ νά.... προφτάσουν ἡ καμπάνες νὰ γινούν στὸν τόπο τους.

***

Στὴν Αγγλία, γιορτά ζουν πολὺ ἀπλά τὸ Πάσχα.

Τὸ προϊό τῆς Αναστάσεως ἡ ἀπογέτειος είσισκομον μέσα στὴν κρεβατοκάμαρα τοῦ κυρίου τουν, τὸν ἀρπάζουν στὸν δώμα τους καὶ τὸν γυρίζουν ἔτσι σ' ὅλο τὸ σπίτι. Τέλος ἀρσοῦ τὸν περιμέρουν σὲ βλά τὰ δοματία, τὸ ἀπόθετον ἐπάνω στὸ τραπέζι τῆς κουζίνας καὶ πέφτονται τὸ προσκυνοῦν.

Τὴ νύχτα γίνεται τὸ ἰδιο καὶ στὴν κυρία.

***

Στὸ Περού τῆς Αμερικῆς, τὰ Πασχαλινὰ ζητοῦνται εἰνε πολὺ περιφέρεια.

«Ἀπὸ τὸ Σάββατο τα παιδιά στὴν πετανίας, φίλουν τοὺς δρόμους καὶ στολίζουν τὶς προσόψεις τῶν σπιτίων.

Μόλις θηγή ἔχω ἀπὸ τὸν ἔκληπτον ἡ πομπή σταμάτει καὶ περιμένει τὴν έκπανησιθή δελγυμένον ἔτει ξερούντος στὴν Εκκλησία τῶν Σεισμῶν, ὃ δοπίζει μέμφαντας αἱ μόρφωσις. Γιὰ νά ἀγγίζουν τὰ πλήθη τὴν έσθητα τουν τὴν θαυματουργόν, πληράκουν σύγνωσθιμένα, πειδότερα καὶ ἀλληλοπατώμενα κ' ἔτσι η ιερὰ πομπὴ μετατέπεται σὲ ἄγριο ζυλοκόπημα!...»

Η γυναικὲς φίλουν νάνη στὸ κεφάλι τοῦ Χριστοῦ.

«Ἀφοῦ περιοδεύει σὲ πομπὴ στὴν πόλη, γινοῖται στὴν έκκλησία.

«Ἐκεὶ γίνονται νέες διαδηλώσεις, νέες φωνές καὶ νέες μάχες. Θέλουν ν' ἀγγίζουν δύον τὴν έσθητη τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλοῦν λοιπὸν τὸν ιπτάμενον τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου νά περιμένει μά στιγμή νά μη μπῆ σκόμια στὴν έκκλησία καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἀκούει κανένα, τὸν... ἀπειλεῖ καὶ δομοῦν καὶ κατά τὴς έκκλησίας.

Τέλος παίνει ἡ ταραχὴ καὶ δοκιμασμός καὶ αφίζουν οἱ χοροί στοὺς δρόμους, τὰ τραγανούσια καὶ τὰ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΕΡΕ DIDON

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

ΛΑ είχανε γαληνέψη. 'Ο μανδος θάλος είχε σποριστή, και, πιο μαῦρα άκομα, τα σύγνευτα είχαν κρύψει τό γαλάζιον οίσανό της 'Ιουδαία, για να ένωσθούν με τα σκοτάδια της νέκτας, τύλιγοντας ζεστή τη γη σ' έν' άξεδιάλυτο μωστήριο μελανών πέπλων, τα διοια σπέλουσαν τις ματωμένες κηλίδες του άγνοο αιματος πού την είχαν φαντάσει.

Στό Γολγοθᾶ, όπου έτρεψε άκομα ή τε λεντάτια χραγή τον πόνον και της υποταγής του 'Εσταυρωμένου, σύλευαν έδω κι' έκει κάποιες σκιές.

Με διαστικές κινήσεις κατέβαιναν από το σταύρο τό σώμα του Θεανθρώπου, τό τύλιγαν με λεγή προφύλαξη σε κάπασπα σεντόνια και τόφεραν πλι βασικά άκομα στο στήλαιο όπου δρισκόταν δάφνος, κτήμα του 'Ιωσήφ απ' την Αριμαθεία.

Τίποτα δὲν έτραπε τόν λεό δρόμο πού έκαναν οι άφωποι μένοι φίλοι της πάτησαν στήν Ιεροσολήμη τήν ωρα τούτην.

Μία άπροσδόμιστη θύλινη, μία κούφαστη πού τή μεγάλωνε τό βαθύ συντάδι, βάλανε πάνω στον άνθρωπον και πά στα πράγματα, τούς χριστούν αξίνισταν κατά από το δύρος του πάθον και τής τύφεως, ένω έκει κάτω, πλι μαρκά, οι άγρες γναίρεις καθ' Τινάνης, ή άγαπτημένος μαθητής, ένταριξίαν με ειλέθαιρα, άλειβοντας με άρματα τό τρισάγιο λειμανο Έκεινος πού είχαν συνειδήσει νά τον θεωρούν Κύριο καθ' Θεό τους.

'Όταν ή ταυτή τελεωεις, διαν ή βαρεύαν επιτάρια πλάκα έχωρα για πάντα από τόν κόστο τον ζωντων τόν γλεικύτατον 'Ιησού, άγρά-άγραν ή ιαστής απ' τήν Ασιαθαία, ή ιωάννης καθάριες ζύγισε πάνω νά τον θεωρούν, ποικότανε τόφη για πάντα!

Μέ τά δύο τό μηράτο σησηγγει τήν επιτάρια πλάκα. Μέ τό πρόσωπο άσκημον στό μνημείο, με τά μαλλιά ξέπλεγα, έβλασε πικρά ή Μαγδαληνή...

'Έτοι λοιπόν, ήταν άληθεα! Άντος, ή άγαπτημένος, με τό γλυπτό και τόσο πειστικό λόγο, με τή σιγγνώμη πού έκανε κι' αιτή άσθμα τήν ησιολογία τής μαρτυρίας νά γινεται πηγή χωρίς για τούς κονφαρμένους άμαρτολούς, ήταν νεκρός, δεν θά τόν ζανάθλετε πειά. Ποτέ πειά δεν ήταν δρασκελίε τό κατώφλι τού σπιτιού της και δέν θάννουωθε πειά τήν ηπέτατη χαρά νά χύνη πολύτιμα μήρα στά λειρά πόδια του!..

Και ή Μαγδαληνή, χωρίς έπιπλα, έβλασε πικρά άλανο στήν επιτάρια πλάκα....

'Ωστόσο, υποταγμένη στή μοίρα της, άποφάσισε νά φύγη, γιατί έπρεπε μαζί με τής άλλες γναίρεις νά φροντίσει για τό μέρωμα και νάρθη γι' αύτό τήν άλλη μέρα πούν στο στήλαιο.

Μόλις διωρος έφυγε, ένα παράδοξο θέαμα ζετούλιχθηκε κοντά στό Μνημείο:

Μέσος σε μιά άχτιδα πού θάμπωνε με τήν άνεστερη λάμψη της, κατέβηκε ο 'Ιησούς στή γη. Δέν ήτανε μάρνος: δύο Πνεύματα, με άδινατότερο άχτιδοβόλιμα, πού ώς τόσο θάμπωνε κι' αύτο, τόν συνόδουν.

'Επλησίασαν τόν τάφο, και δι 'Ιησούς τούς είπε:

Αλληλοφιλήματα.

***

Σ τή Σ ερβί ή δια τά μικρά παιδάκια, από τάν Βαΐων άκομη, τό έχουν σε καλό, νά κρεμούν άλανο τους κουδούνια.

Τό άπογευμα μάλιστα καίνουν μιά μεγάλη λιτανεία, κατά τήν άποιαν ζωτικόντα τά κοιδούνια τους και γράλουν διάφορα τροπάρια.

Ο ΚΟΣΜΟΓΟΥΡΙΣΜΕΝΟΣ

— «Αδελφοί, έδω άνατανεται τό σθμα έκεινο πού τό έθανάτωσαν, άφοι τό έβασανισαν· τό σθμα έκεινο πού τό πήρα μεσ' στά σπλάχνα μιάς γνάλας και πού τό ζαναδίνω τόφα στή γη για νά γεννηθεί, κάπως από τήν πονή τής δημιουργίας, καινούργιους σπόρους ζωής.... Τό χαιρετίσει σάν το άπειρονθρωπικό δργανον τόν κόσμου, γιατί τό παράδειγμα μου και ή ζωή μου πού πήγαν χαμένα, ήδη δεν τά καθηγιάζει δόνατος τού Σταυρού. 'Ο θάνατος αιτός θ' άνοιξη τά μάτια τους και θα γλυκάνη, ίσως, με τόν καιρό, τις καρδιές τους πού πέτρωσαν. 'Οσο νά μένα, ζαναγνωζώ τόφα στό βασιλείο απ' όπου έχομενος...

«Χαραρετε, τέκνα άνθρωπων, πού δε μπορείτε άκομα νά όνουμα στήνεται θεού, χαραρετε.

«Απλωσε τό άγνι τον ζέρι κατά την 'Ιεροσολήμη, ση νά ήθελε νά προλάβῃ έτσι από τόφα τις καταστροφές πού δια την έσυντριθαν, και έπειτα, θέλοντας, πριν ζανάθλετο στο βασιλείο για τό όποιο μηληση, νά τή ένα τελεσταν κάρι στο βασισμένα έκεινο σώμα, το άκομητησε στό μνημείο. Τό τρόπως διώρισε σχεδόν ήμεσον, και είπε δειχνούντας την πλάκα στά Πνεύματα πού τόν έσυντριθερεν:

— «Η πλάκα αυτή είνε ύγρη κυττάζεται!... Τό ζέρι πού έβραζέτε, λέν είνε δρόσοι του ούφανον αιτή. Είνε δρόσοις πού έπιπτες σαν διαμάντι και πρόσθιτες τά πλάκα τόν λόγια τής Μαρίας - Μαγδαληνῆς».

«Μάτσος τό γλυκοχαρια μάχιση νά διώρη τα σκοτάδια τής νόχιας και τά Πνεύματα πού σινώδενταν τά Ίησον τον έπληροφόρον με τήν άφονη τους γλώσσα πάνηρε τό πρότο ροδισμό τής αγής. Τότε ο Χριστός είπε σ' έν' απ' αύτά:

— «Ας μείνουμε άκομη έδω, άδελφε. Τό μίσος τόν άνθρωπον είνυ ένα θλιβερό θέμα, αλλά τά δάρκων πού γενινόταν από τήν άγαπη είνε πολύ παδία! Θέλω νά έμφανισθω στή Μαρία - Μαγδαληνῆς».

Και ήτοι, ήστερο από λίγες διρετ, ή μετανοούσα πού τόσο άγαπτος τόν Κύριο, ήζισμηρεις πού δεργή τόν τόπεροτα σπηλιο πού τό ζήλεψαν και αιτό άκομη Μαρία - Μαγδαληνῆς.

Είδε την 'Ανάσταση....

Είδε τόν Κύριον....

(Μετάφραση x. Αιμιλ. Στεφ. Δάζην)

ΑΝΕΞΩΤΑ ΤΟΥ ΒΕΛΗΤΙΑΝΗ

Η ΠΑΤΡΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

— Όταν δι μακαρίτες δεληγιάννης σηγμάτισε για τέλεντα πούρα φούκιαν, και θεούντοι, στον ζωντανό τόφα της ζωής, ήζισμηρεις πούρα γιανέται τόπος της ζωής.... Ενας άστρος απ' αύτον ή ζητούσε διαφορά της ζωής στο άποτολο ζητούσε τόπο προστάσεως τής ζωής.

— Είδε την Ανάσταση! Είδε τόν Κύριον. Επί τέλους τήν άπομνη του και στρεψε φόνεος πούρας τήν παρεμφισκούμενος στό Γραφείον του είπε μόλις έφυγε δι μετατηκός βουλευτής:

— Φαινεται δι τό δι κύριος αιτός έχει σηγμάτιση τήν πεποίθηση δι τή ή πατρική τού πληγονούμα περιλαμβάνει και τήν 'Ελληνικόν προστόλογιμόνι....

***

Λέγεται, έτι στόν ίδιο βουλευτή, μιά μέρα πού τόν έβγαζε σημειώσεις φονσφετικούς από τρεις διάφορες τσέπες του, δι δεληγιάννης είπε χαμογελώντας:

— Φίλε μου θά ήταν καλό νά στήσης στό φάρτη σου νά κάνη μιά μόνο τσέπη στά φούκια σου....

